

БОРОТЬБА З ВОГНЕМ В СЕЛАХ УКРАЇНИ У 1920-Х РОКАХ

**Харламов М.І., канд. іст. наук,
доцент кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін.
Національний університет цивільного захисту України (м. Харків).**

Достатньо часто пожежі виникали від необережного поводження з вогнем, від поганого влаштування різних технічних споруджень опалення та освітлення будинків тощо. У poradнику Всеукраїнського Кооперативного Страхового Союзу з боротьби з пожежами, виданого у 1924 році зазначені наступні заходи попередження пожеж для населення. «Попередження пожеж. 1. Піклуйтеся про особисту і громадську пожежну безпеку. 2. Ставлячи будинки й хати пильнуйте і радьте вживання і додержання розривів (суточок) і будівельних правил. 3. Уникайте затарасовання (закладання) розривів різними займистими речами (солома, сіно, дрова та інше). 4. Дбайте про організацію в селі при кооперативі майстерень для вироблення піщано-цементної черепиці, цегли, цементових кілець для криниць, димарів, дірчастого каміння для підмурків та інше. 5. Використовуйте для будівництва глину на стіни та дахи. Виробляйте самі за допомогою Коопстраха дірчастої плити для обкладки глиняних та дерев'яних хатніх стін.». Бачимо, що зазначені заходи, дійсно, мали раціональний характер.

Важливим питання запобігання пожеж в українських селах було також дотримання техніки безпеки використання печей та димарів. Рекомендації для населення в цьому випадку були наступними. «Доглядайте, щоб печі та бовдури (труби) не доторкалися безпосередньо до дерева та соломи. Пильнуйте, щоб не було не замазаних щілин, щоб через них не загорілася стіна, або дах. Слідкуйте, щоб щомісячно була отрушена сажа і були справні димарі. Від горіння сажі і щілин в димарях пожежі трапляються дуже часто. Не переховуйте на горищах, особливо близько від димарів, всякого лахміття, соломи, конопель та іншого». Вжиті заходи урядом та урядовими організаціями частково покращували ситуацію з пожежною справою на селі, проте вони були дуже часто недостатніми для суттєвого покращення пожежної безпеки в українських селах у 1920-х роках.